

مرجعیت شیعه

از آغاز تا کنون

محمد علی تسخیری

ترجمه

محمد مهدی رضائی

(احسان)

سرشناسه : تسخیری، محمدعلی، ۱۳۲۳ -
 عنوان قراردادی : ماضی المرجعۃ الشیعۃ وحاضرہا. فارسی
 عنوان و نام پدیدآور : مرجعیت شیعه از آغاز تاکنون / محمدعلی تسخیری؛ ترجمه محمد مهدی رضائی (احسان)
 مشخصات نشر : تهران: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - معاونت فرهنگی - ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص
 شابک : 978-964-167-215-9

وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : مرجعیت.
 موضوع : اجتهاد و تقلید.
 موضوع : شیعه و سیاست
 شناسه افزوده : رضایی، محمد مهدی، ۱۳۵۸ -، مترجم
 شناسه افزوده : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی. معاونت فرهنگی
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ م ۲۰۴۱ / ۱۶۷ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۹۱۵۸۷۸

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

نام کتاب : مرجعیت شیعه از آغاز تاکنون
 تألیف : آیت الله محمد علی تسخیری
 مترجم : محمد مهدی رضایی (احسان)
 ویراستار : علی شیعه علی
 ناشر : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - معاونت فرهنگی
 نوبت چاپ : اول، ۱۳۹۲ هـ ش
 شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۷-۲۱۵-۹
 قیمت : ۱۱۰۰۰ تومان
 آدرس : تهران - ص. پ : ۶۹۹۵ - ۱۵۸۷۵ تلفکس: ۸۸۳۲۱۴۱۲

www.taqrīb.info

حق چاپ و نشر محفوظ

فهرست مطالب

مقدمه ناشر	۱۱
------------------	----

فصل اول: توافق امت اسلام بر مرجعیت علمی اهل بیت

پیش گفتار	۱۵
جایگاه علمی اهل بیت در اسلام	۲۵
اسلوب مناظره، نشانی از دانش اهل بیت	۳۲
آثار علمی اهل بیت	۳۷
دانش اهل بیت در خدمت مردم	۴۰
نتیجه گیری	۴۳

فصل دوم: اهل بیت و تربیت طلابه داران صحابه

۱ - روش اهل بیت در تربیت انسان کامل	۵۱
مسیرهای عریض روش تربیتی اهل بیت	۵۳
الف، رشد و تقویت عنصر عقل و واگذاری نقش اصلی به آن	۵۵

- ب. تقویت اراده در انسان ۵۸
- ج. تأکید بر ضرورت تعادل در اجابت امیال و غرایز ۶۱
- ۲ - دو شاهراه تربیتی در زندگانی امام صادق علیه السلام ۶۷
- هدایت عمومی و تربیت خصوصی ۶۷
- وضعیت دوره زندگانی امام صادق علیه السلام ۶۹
- اول: نوسان احساسی و فضای ستیز و کشمکش ۶۹
- دوم: شکل‌گیری مذاهب و انشعاب احزاب ۷۰
- سوم: افراط در پیروی او «ری» یا رد آن ۷۱
- چهارم: رواج انحرافهای فکری خطرناک ۷۲
- پنجم: گسترش جعل حدیث ۷۳
- ششم: شیوع مفاسد اخلاقی، رفاه‌زدگی و زهد کاذب ۷۴
- روش برخورد امام صادق علیه السلام با این پدیده‌ها ۷۵
- چشم‌اندازهایی از سیر تربیتی عمومی ۷۷
- الف. تلاش برای ایجاد حرکت علمی گسترده ۷۷
- ب. جهت‌گیری صحیح در مسأله «ری» ۷۸
- ج. ارائه برهان در برابر شبهه‌افکنان و بی‌دینان ۷۹
- د. تأکید بر حفظ مبانی کلی اخلاق ۸۰
- هـ. موضع‌گیری شفاف در برابر حکام و سلطه‌جویان ۸۱
- چشم‌اندازهایی از روش تربیت خصوصی ۸۷
- پیوند عاطفی ۸۷

- تأکید بر آراستن اصحاب خاص به تقوا و ورع ۸۸
- تعریف از اصحاب ممتاز به عنوان الگو ۸۹
- امر به معروف و نهی از منکر ۹۰
- تأکید بر امانت‌داری ۹۰
- نشر روحیه فعالیت تولیدی و اقتصادی ۹۰
- دعوت عملی و همه‌پایه به آیین اصیل ۹۰
- تربیت برای پایداری و استقامت ۹۱
- احتیاط، مراقبت، رازداری و تقیه ۹۲
- هشدار نسبت به همکاری با حکومت ظالم ۹۲
- مقابله با غلو در اعتقاد و امید کاذب ۹۲

فصل سوم: اجتهاد در مکتب اهل البیت

- بخش اول: سخنی در باب اجتهاد و مجتهدان شیعه ۹۷
- ضرورت اجتهاد ۹۹
- اجتهاد و خطر خودرایی ۱۰۳
- بخش دوم: چکیده‌ای از تاریخ اجتهاد و مجتهدان در مکتب اهل‌بیت ۱۰۶
- نکاتی در مورد مرجعیت شیعه در طول تاریخ و عصر حاضر ۱۱۵
- مجموعه‌های حدیثی شیعه ۱۱۵
- تعدادی از شخصیت‌های علمی معروف شیعه ۱۱۸
- نکاتی در باب مرجعیت ۱۲۷

۱۳۰	سفارشهای ائمه مذاهب به پیروانشان
۱۳۴	نگاهی به روابط میان علمای مذاهب
۱۴۰	دو الگوی آزاداندیشی در تعامل با مذاهب
۱۴۵	فرقه‌گرایی و عدم عقلانیت
۱۵۳	بخش سوم: ویژگیهای مکتب اجتهاد معاصر
۱۵۸	بخش چهارم: اجتهاد و انقلاب اسلامی ایران

فصل چهارم: مباحثی نظری دربارهٔ مضمون مرجعیت

۱۶۳	بخش اول: مرجعیت در فتوا
۱۶۷	مسأله اول: انتخاب مرجع
۱۶۹	وحدت و تعدد ولایت
۱۷۴	الف - مسألهٔ اعلیت
۱۷۴	اجتهاد، تقلید و شناخت احکام دین
۱۷۶	عدم جواز تقلید مجتهد از مجتهد دیگر
۱۷۷	مرجع تقلید و اعلیت
۱۷۹	ادلهٔ وجوب رجوع به اعلم
۱۸۷	ب - حکم تلفیق و تبعیض
۱۹۶	ج - مسألهٔ تبّع رُخص
۱۹۷	انفتاح باب تبعیض و استفاده از رخصتها
۲۰۴	بخش دوم مرجعیت ولایتی

ولایت بر خمس ۲۱۱

اقوال و آراء علما ۲۱۵

ضمیمه‌ای دربارهٔ اوضاع شیعه در عصر حاضر

اوضاع فکری و سیاسی ۲۲۱

فرقه‌های شیعه در دورهٔ معاصر ۲۲۴

۱. شیعیان دوازده امامی (اثنا عشری) ۲۲۴

۲. شیعیان زیدی ۲۲۴

۳. شیعیان بُهره ۲۲۴

۴. شیعیان آغاخانیه ۲۲۵

شیعهٔ دوازده امامی ۲۲۵

بخش اول: اوضاع فکری ۲۲۵

بخش دوم: اوضاع سیاسی ۲۳۴

شیعه ستیزی - شیعه‌زدایی ۲۳۸

سخن آخر ۲۴۱

اوضاع عمومی شیعه

نقاط ضعف و قوت در اوضاع عمومی شیعه ۲۴۴

اول: نقاط قوت ۲۴۴

دوم: نقاط ضعف و موانع موجود ۲۴۷

عناوینی برای پژوهش و مطالعه ۲۵۰

بخشی از گزارش دوم

چند پیشنهاد ۲۶۴

فهرست منابع ۲۶۷

www.ketab.ir

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه ناشر

شیعه، مذهبی است که خصوصیات آن به تفصیل توسط اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله بیان شده است، و ائمه به پشتوانه فهم و احاطه علمی و بهره وافر که از سرچشمه وحی داشته و جانشان از آن سیراب شده است، این خصوصیات و چهارچوب را به وضوح بیان کرده اند.

به طور خلاصه ویژگی مهم این مذهب، تبعیت از مولود کعبه، شهید محراب، علی بن ابی طالب علیه السلام است؛ کسی که تربیت شده و شاکرد رسول خدا صلی الله علیه و آله و میراث دار اخلاق و عقاید ناب آن حضرت بود، امیرالمؤمنین علی علیه السلام اولین مسلمان و مؤمن به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و فدایی ترین و جان نرگش ترین مجاهد رکاب آن حضرت و وصی پیامبر و آخرین کسی بود که با رسول خدا صلی الله علیه و آله در دنیا وداع گفت. پس از او نیز فرزندانش، ائمه خاندان عصمت علیهم السلام نیز دنباله رو او بودند و پا جای پای او نهادند.

اهل بیت علیهم السلام وزنه هم طراز، عدل برابر و مترجمان قرآن اند و در قرآن کریم بر دوستی و پیروی از آنها تأکید شده است. کتاب خدا، اهل بیت علیهم السلام را به عنوان مرجع حل اختلافات مردم در فهم اسلام و توضیح و تفسیر احکام آن معرفی می کند.

مذهب شیعه از دیگر مذاهب قدمت بیشتری دارد، یعنی از اولین لحظه عروج

رسول خدا صلی الله علیه و آله به ملکوت اعلی، شیعه ایقای نقش کرد و همواره همین خط سیر را پیمود و با اینکه تروریسم سیاسی همیشه در دوران مختلف تاریخ، سعی در منزوی کردن شیعه داشته است، اما این مذهب و بزرگان آن همواره - به خصوص در زمان امام جعفر صادق علیه السلام - مرجع دانشمندان اسلام، خلفا و فقهای همه مذاهب بوده‌اند.

کتاب حاضر، مجموعه مقالاتی از مؤلف گرانقدر حضرت آیت الله شیخ محمدعلی تسخیری است که توسط ناشر گردآوری شده و به محضر علاقمندان تقدیم می‌گردد. مؤلف محترم صاحب آثار پژوهشی بسیاری هستند که ویژگی همه آنها بعد و نگرش تطبیقی و تقریبی است.

امیدواریم این اثر ارزشمند به بهترین وجه در هدف والای خود نافذ و تأثیرگذار و در انجام رسالتش یعنی بیان بعضی ویژگی‌ها و امتیازات مذهب اهل بیت علیهم السلام موفق بوده و باشد و خوانندگان محترم از آن بهره کافی را ببرند.

ناشر